

Kommentarer vedr. udarbejdelse af ny redegørelse og nye regulativer i Ringsted.

Jeg har haft fornøjelsen at deltage i arbejde med udkastet til nye regulativer for Ringsted Kommune. Jeg noterer med tilfredshed:

- Ligeværdighed i forholdet mellem miljøhensyn og vandafledning.
- De enkelte vandløb ses som en helhed.
- Focus på at vandløbene i Ringsted Kommune er en del af et større vandsystem.
- Focus på forsinkelse af afledning af vand, hvor dette kan gøres uden gene.
- Muligheden for løbende fysiske forbedringer, der understøtter de skærpede miljømål

Ønsker til den fremadrettede vandløbsvedligeholdelse i Ringsted kommune

I mange år er vandløbsvedligeholdelsen i Ringsted Kommune varetaget af eksterne entreprenører. Dette er ikke hensigtsmæssigt i forhold til at varetage de miljømæssige forhold i vandløbene. Skiftende entreprenører, skiftende folk, lang reaktionstid m.m.

Nogle kommuner har, med succes, hjemtaget opgaven og egne folk står for arbejdet. Dette giver følgende fordele:

- Bedre kendskab til regulativet og dermed bedre mulighed for at følge det.
- Mere smidighed i arbejdet med mulighed for at reagere ved pludselige store regnmængder
- Bedre mulighed for at understøtte lokale tilpasninger og hensyn
- Bedre lodsejerkontakt
- Bedre mulighed for at arbejde med de miljøforbedrende tiltag
- Ejerskab

Derfor er det mit håb og ønske, at Ringsted Kommune vil arbejde på, at tage vandløbsvedligeholdelsen hjem til kommunen med alle de fordele det giver.

Mvh.

Finn Lystrup

Kommentarer vedr. udarbejdelse af ny redegørelse og nye regulativer for vandløb i Ringsted Kommune.

Jeg kan støtte op om Finn Lystrups kommentarer, og jeg vil gerne supplere med følgende:

Generelt er jeg meget tilfreds med den tilgang til arbejdet, som Ringsted Kommune har vist under de afholdte møder. Man er fra kommunens side helt opmærksom på, at man ikke har nået målsætningen om tilfredsstillende naturkvalitet. Ønsket om en bedre naturkvalitet er helt klart til stede, men det er begrænset, hvor mange konkrete løfter der gives i redegørelserne og regulativerne. Man får det indtryk, at det ofte er hensynet til kommunens økonomi, der bremser udviklingen.

Fra landbruget og især lodsejernes side er der en ret ensidig fokus på vandafledning. Landbruget og lodsejerne har igennem processen fremsendt en strøm af materialer, som har betydet at langt den meste tid er gået med drøftelse af disse spørgsmål. Det har efter min opfattelse fjernet fokus fra drøftelser af hensynet til naturkvaliteten. Drøftelser som kunne have været frugtbare, men som der desværre ikke blev levnet tid til.

Med venlig hilsen

Manne Suadicani
På vegne af DN Ringsted

Klima- og Miljøudvalget

Ringsted Kommune

Sendt til e-mail: tlo@ringsted.dk, lika@ringsted.dk,
joda@ringsted.dk, bec@ringsted.dk, hjpen@ringsted.dk,
hjkh@ringsted.dk, fia@ringsted.dk, orjo@ringsted.dk

Sorø d. 24. Juni 2020

Til Klima- og Miljøudvalget

Fællesindspil fra Øvre Suså Vandløbslaug og Landboforeningen Gefion i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde omkring nye regulativer i Ringsted Kommune

Indledningsvis vil Øvre Suså Vandløbslaug og Landboforeningen Gefion gerne takke Ringsted Kommune for at invitere interesseorganisationerne til fælles dialogmøde om nye vandløbsregulativer i Ringsted Kommune inden regulativerne sendes i offentlig høring.

Som konklusion på 5 arbejdsgruppemøder gennemført i juni 2020, om den generelle udformning af nye vandløbsregulativer for Ringsted kommune, vil Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anmode Klima- og Miljøudvalget at sikre følgende anbefalinger og bemærkninger:

- Forvaltningens forslag udgør 1) regulativ, 2) redegørelse til regulativ samt 3) opmålte kortbilag, i alt ca. 75 sider, hvilket er meget omfattende i forhold til orientering og forståelse af materialet. Til orientering udarbejder Slagelse Kommune tilsvarende regulativer mv. på i alt 24 sider, hvilket er overskueligt og sikrer bredejernes mulighed for håndtering og forståelse.

Vi anbefaler:

- at forslaget til nye regulativer kortes ned og gøres mere overskueligt, så det i omfang og længde svarer til nye tilsvarende regulativer i Slagelse Kommune.
- at Ringsted Kommune i langt højere grad anvender ekspertudvalgets anbefalinger samt anbefalinger fra 2 faglige udredningsprojekter i forbindelse med udarbejdelsen af nye vandløbsregulativer. Dette indebærer:
 - at karakteristiske afstrømninger, og den heraf forventede hyppighed af oversvømmelser, medtages i regulativerne
 - en vurdering af hvilke konsekvenser klimaeffekter har på maksimumsvandføringer og vandstande.
 - udarbejdelsen af afvandingskort, oversvømmelseskort og hyppigheder af oversvømmelse
 - at hvor der er afvandingsinteresser sikres vandafledningen i regulativet ved en ny regulativtype (evt. strækingsvis langs vandløbet), hvor QH-regulativer udvides med vedligeholdelse efter teoretisk skikkelse.
 - at hvor der er afvandingsinteresser, og hvor der anvendes regulativtypen Teoretisk skikkelse, anvendes drænkoter, som sikrer markdrænenes fortsatte funktion.
- at kontrolopmålinger af vandløb foretages minimum hvert 5 år for at forhindre en tilstandsændring, som afviger fra den tilstand, der er fastsat i regulativet.

- at nye regulativer sikrer at tidligere regulativers vandafledningsevne som minimum fastholdes. (jævnfør §27 i Vandløbsloven)
- at kommunen i tilfælde af såkaldt "overuddybning" af vandløbet undersøger og begrundet hvorvidt den faktiske tilstand kan "lovliggøres" gennem regulativet
- at fejlen i tillægsregulativet fra 2007 ved denne revision bliver rettet, så man fremover benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.
- at ved ændring af regulativtypen fra fast geometrisk skikkelse til teoretisk skikkelse, benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.
- at kommunens retningslinjer rettes, så de er i overensstemmelse med lovgivningen.
- at det præciseres i regulativ og redegørelse, at der ikke må plantes på brinkerne medmindre det ikke har indflydelse på skikkelse eller vandføringsevnen.
- at Ringsted Kommune strækingsvis får kortlagt afvandingsinteresserne og natur/miljøinteresserne langs vandløbene (jævnfør anbefalingerne fra Ekspertudvalg og faglige udredningsrapporter), for derved at målrette vedligeholdelsen efter interessebehovet

Vi mener at regulativforslaget vedr. bestemmelser, hvor der gennem vedligeholdelsen ændres på vandløbets skikkelse, uden der forud for ændringen er gennemført en restaureringssag/reguleringssag jævnfør Vandløbslovens bestemmelser herom, vil være i strid med gældende lovgivning. En forbedret fysisk tilstand kan ikke sikres via nye regulativer, men kan alene gennemføres via miljøforbedrende restaureringssager jævnfør gældende vandløbslov.

Ovenstående bemærkninger og anbefalinger er uddybet og underbygget i vedhæftede notat. Vi takker udvalget for muligheden for at deltage i dette udvalgsarbejde, og dermed muliggjorde at borger-/bredejerinteresser kunne fremføres, og dermed sikre et positivt fremtidigt samarbejde mellem kommunen og borgere.

Vi står til rådighed for yderligere bidrag i forbindelse med nye regulativer i Ringsted Kommune.

Med venlig hilsen

Knud Erich Thonke
Formand for Øvre Suså Vandløbslaug
2084 0935
knud@thonke.com

Kaj Rasmussen
Bestyrelsesmedlem i Landboforeningen Gefion
4020 1709
kaj@oerslevgaard.dk

Ringsted Kommune
V. Projektleder Orla Johannsen
Teknik- og Miljøcenter
Rønnedevej 9
4100 Ringsted
Sendt til e-mail: orjo@ringsted.dk

Sorø d. 25. juni 2020

Nye vandløbsregulativer i Ringsted Kommune

Fællesindspil fra Øvre Suså Vandløbslaug og Landboforeningen Gefion i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde omkring nye regulativer i Ringsted Kommune

Indledningsvis vil Øvre Suså Vandløbslaug og Landboforeningen Gefion gerne takke Ringsted Kommune for at invitere interesseorganisationerne til fælles dialogmøde om nye vandløbsregulativer i Ringsted Kommune inden regulativerne sendes i offentlig høring.

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til regulativ for Høm Lilleå. Dette forslag tænkes anvendt som skabelon for øvrige regulativer. Følgende indspil og kommentarer tager derfor alene udgangspunkt i en skabelon for nye regulativer, og indspil og kommentarer skal betragtes i den kontekst. I den følgende tekst sammenfattes et resume af vores kommentarer og indspil, og efterfølgende angives en mere uddybende begrundelse for vores synspunkter og ændringsforslag.

Kommentarer og indspil til nye vandløbsregulativer i Ringsted Kommune

Som interesseorganisation for lodsejere/bredejere har vi i forbindelse med en regulativrevision tre primære fokusområder:

1. At sikre et entydigt og præcist regulativ, så lodsejerne forstår hvilke rettigheder og pligter man har i forbindelse med vandløbsvedligeholdelse. Et entydigt og præcist regulativ medfører færre konflikter med vandløbsmyndigheden og mellem naboer.
2. At sikre at de afvandingsmæssige interesser vel vidende, at der også stilles krav om målopfyldelse af vandplanernes miljømål.
3. At sikre lodsejernes/bredejernes retssikkerhed i forhold til vandløbsvedligeholdelsen.

Ad. 1. Forslaget til nyt regulativ er meget omfattende

Regulativerne kan betragtes som kontrakter mellem bredejerne og vandløbsmyndigheden, hvor de to parter pligter og rettigheder ved det pågældende vandløb beskrives. Derfor er den primære målgruppe for vandløbsregulativer bredejerne. Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion lægger derfor stor vægt på regulativernes overskuelighed og formidlingsevne.

Overordnet set er forvaltningens forslag til nyt regulativ meget omfattende. Det er vigtigt at have fokus på, at samlingen af regulativbestemmelserne ikke går ud over læseligheden af regulativet. Forslaget til nyt regulativ er på 24 sider uden alle tabeller og figurer. Hertil skal lægges redegørelsen som er på 30 sider uden alle tabeller og figurer – tabelbilag udgør ca. 5 sider. En landmand skal således læse minimum 60 sider for at orientere sig om sine rettigheder og pligter i Ringsted. Til sammenligning laver man i Slagelse tilsvarende nye regulativer som er på 9 sider og en redegørelse på 11 sider – let,

præcis, overskueligt og forståeligt. Inklusive redegørelse og bilag skal man som bredejer i Slagelse kun læse 24 sider.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- At forslaget til nye regulativer og redegørelse kortes ned og tekstmæssigt gøres mere overskueligt, stringent og præcist i sine formuleringer.
- At regulativet bygges op efter samme model som nye regulativer vedtaget i Slagelse Kommune, og derved får samme omfang og længde.

Ad. 2. Sikring af de afvandingsmæssige interesser

Den tidligere regering nedsatte i 2016 et ekspertudvalg, der skulle komme med anbefalinger til en ændret vandløbsforvaltning i Danmark. Udvalget fremlagde i december 2017 rapporten "Rapport fra ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning". Rapporten forholder sig blandt andet til vandløbsregulativer, herunder at der skal foretages en afvejning af hensynet til de afvandings og miljømæssige interesser. En afvejning der erfaringsmæssigt kan være vanskelig.

Ekspertudvalget foreslår, at der for vandløb med miljømæssige hensyn udarbejdes vandføringsevne regulativer, mens regulativtypen geometrisk skikkelse kan anbefales til vandløb, hvor der udelukkende er afvandingsmæssige interesser. Ekspertudvalget kommer endvidere med en anbefaling om, at regulativer kunne indeholde supplerende oplysninger eksempelvis visualiseringer af vandløbets vandføringsevne.

Miljøstyrelsen har i forlængelse af Ekspertudvalgets rapport udarbejdet 2 faglige udredningsprojekter. Et udredningsprojekt som omhandler regulativtyper og et udredningsprojekt som omhandler emner, der eventuelt kan indgå i fremtidige udbyggede regulativer.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- At Ringsted Kommune i langt højere grad anvender ekspertudvalgets anbefalinger samt anbefalinger fra de 2 faglige udredningsprojekter i forbindelse med udarbejdelsen af nye vandløbsregulativer. Dette indebærer:
 - at der i alle regulativer skal beskrives en vandføringsevne eller en skikkelse
 - at karakteristiske afstrømninger, og den heraf forventede hyppighed af oversvømmelser, medtages i regulativerne
 - en vurdering af hvilke konsekvenser klimaeffekter har på maksimumsvandføringer og vandstande.
 - udarbejdelsen af afvandingskort, oversvømmelseskort og hyppigheder af oversvømmelse, med eller uden klimafaktor.
 - at hvor der er afvandingsinteresser sikres vandafledningen i regulativet ved en ny regulativtype (evt. strækningsvis langs vandløbet), hvor QH-regulativer udvides med vedligeholdelse efter teoretisk skikkelse.
 - at hvor der er afvandingsinteresser, og hvor der anvendes regulativtypen Teoretisk skikkelse, anvendes drænkoter, som sikrer markdrænenes fortsatte funktion.
 - at regulativtypen fast geometrisk skikkelse anvendes i vandløb uden miljøinteresser

Ad. 3. At sikre lodsejernes/bredejernes retssikkerhed i forhold til vandløbsvedligeholdelsen

Forvaltningen ligger i forslaget til nye regulativer i Ringsted op til, at der gennem vedligeholdelsen af vandløbene skal sikres fysisk variation og målopfyldelse i forhold til vandområdeplanerne. Som eksempler giver regulativforslaget mulighed for, at nedhængende grene, dødt ved, rødder, tørveklynger m.m. kan forblive i vandløbet, blødt bundmateriale kan udskiftes med grovere materiale, bund kan udskiftes med grydegrus, og der kan udlægges store sten som et led i vedligeholdelsen af vandløbene.

Dette er en ny tilgang til udarbejdelsen af regulativer, som i Øvre Susås vandløbslaug og Gefions opfattelse vil være ulovlig i forhold til den gældende Vandløbslov. Diskussionen der opstår, bunder i forståelsen i begreberne regulering contra vandløbsvedligeholdelse.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion mener:

- At regulativforslaget vedr. bestemmelser, hvor der gennem vedligeholdelsen ændres på vandløbets skikkelse, uden der forud for ændringen er gennemført en restaureringssag/reguleringssag jævnfør Vandløbslovens bestemmelser herom, vil være i strid med gældende lovgivning.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion har forståelse for kommunens ønsker om en mindre bureaukratisk tilgang til at gennemføre tiltag, der kan medvirke til målopfyldelse jævnfør vandområdeplanens målsætninger – men som nævnt kræver det efter vores opfattelse med den nuværende gældende Vandløbslov gennemførelse af egentlige restaureringssager, når der skal ilægges f.eks. grydegrus, større sten m.v. i et vandløb.

I forhold til lodsejernes retssikkerhed er følgende emner også af væsentlig karakter. Emnerne uddybes i afsnittet om uddybende kommentarer.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler i forhold til retssikkerheden:

- at kontrolopmålinger af vandløb foretages minimum hvert 5 år for at forhindre en tilstandsændring, som afviger fra den tilstand, der er fastsat i regulativet.
- at kommunen i tilfælde af såkaldt "overudbygning" af vandløbet undersøger og begrundet hvorvidt den faktiske tilstand kan "lovliggøres" gennem regulativet
- at fejlen i tillægsregulativet fra 2007 ved denne revision bliver rettet, så man fremover benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.
- at ved ændring af regulativtypen fra fast geometrisk skikkelse til teoretisk skikkelse, benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.
- at kommunens retningslinjer rettes, så de er i overensstemmelse med lovgivningen.
- at det præciseres i regulativ og redegørelse, at der ikke må plantes på brinkerne medmindre det ikke har indflydelse på skikkelse eller vandføringsevnen.
- at Ringsted Kommune strækningsvis får kortlagt afvandingsinteresserne og natur/miljøinteresserne langs vandløbene (jævnfør anbefalingerne fra Ekspertudvalg og faglige udredningsrapporter), for derved at målrette vedligeholdelsen efter interessebehovet.

Uddybende kommentarer

Regulering contra vandløbsvedligeholdelse – ulovlige bestemmelser i forslaget til nyt regulativ
Vandløbsvedligeholdelsen skal sikre, at dimensionerne ikke bliver mindre end det, der er fastsat i regulativerne. Vandløbslovens § 27 fastsætter, at vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, hvilket for offentlige vandløbs vedkommende vil sige den regulativmæssige skikkelse eller vandføringsevne. Derfor kan kommunen ikke "bare" udlægge f.eks. store sten i vandløbet. Bestemmelsen skal ifølge lovens forarbejder ses i sammenhæng med § 1 i Vandløbsloven. Det vil sige, at vedligeholdelsen skal sikre både, at vandløbet kan benyttes til afledning af vand, og at vedligeholdelsen skal udføres, så vandløbskvaliteten svarer til den natur- og miljømæssige målsætning for vandløbet.

Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg. Regulering af vandløb, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, forudsætter både tilladelse efter vandløbsloven og dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Hvis en kommune ønsker udlægning af gydegrus, større sten m.v. eller hvis en bredejer ønsker et større vandløb, ændres i begge tilfælde på vandløbets skikkelse, hvorfor der jævnfør Vandløbslovens bestemmelser skal gennemføres en restaureringssag eller en reguleringssag, som bl.a. sikrer bredejere og grønne organisationer en høringsret og efterfølgende påklageret i forhold til de foreslåede ændringer.

Sædvanlig vedligeholdelse af vandløb er ikke omfattet af forbuddet i naturbeskyttelseslovens § 3 mod ændring i tilstanden af vandløb, idet sædvanlig vedligeholdelse netop tilsigter at opretholde den hidtidige tilstand.

Det fremgår da også af Vandløbslovens kapitel 8, at projekter hvis formål er at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb skal gennemføres efter vandløbslovens §37 og reguleringsbekendtgørelsens kapitel 7. Det medfører bl.a. at der skal foreligge en redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen. Der skal også foreligge oplysninger om vandløbets nuværende og fremtidige skikkelse eller vandføringsevne og de hertil knyttede vandspejlsforhold. Af andre forhold der skal iværksættes inden projekts udførelse skal fremhæves, at forslag til reguleringsprojektet skal ligge til offentligt gennemsyn i mindst 8 uger, som giver bredejere og berørte parter en høring- og klageadgang.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion mener:

- At regulativforslaget vedr. bestemmelser, hvor der gennem vedligeholdelsen ændres på vandløbets skikkelse, uden der forud for ændringen er gennemført en restaureringssag/reguleringssag jævnfør Vandløbslovens bestemmelser herom, vil være i strid med gældende lovgivning.

Gør større brug af de nye faglige udredningsprojekter og anbefalinger

I regulativforslaget forsøger forvaltningen at målrette miljøindsatsen strækningsvis langs vandløbet. Dette princip og tilgang til vandløbsforvaltning bakker Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion op om. Miljøindsatsen kan imidlertid ikke stå alene, da Vandløbsloven og dermed forvaltningen af vandløbet også skal sikre vandafledningen. Ekspertudvalget og de nye faglige udredningsprojekter beskriver og

anbefaler en række værktøj, som i den forbindelse kan være til hjælp til afvejning af de enkelte interesser langs vandløbene.

De faglige udredningsprojekter peger på udarbejdelsen af afvandingskort, oversvømmelseskort og hyppigheder af oversvømmelse, med eller uden klimafaktor, som emner vandløbsmyndigheden kan/bør iværksættes.

Et afvandingskort viser de ånære arealers afvandingsstilstand. Kortet er særlig relevant i forhold til arealanvendelse, idet kortet beskriver de enkelte arealers afvandingsstilstand og dermed, hvad jorden kan anvendes til i dyrkningsmæssig sammenhæng. Oversvømmelsesberegninger er vandspejlsberegninger ved større afstrømninger, der giver anledning til oversvømmelser. Oversvømmelseskort er her defineret som kort, der viser, hvor der sker oversvømmelse ved større afstrømningssituationer. Hyppigheder af oversvømmelser forstås som, hvor ofte vandstanden overskrider en given værdi og kan beskrives ved at kortlægge oversvømmelsesgrænser ved et antal større karakteristiske afstrømninger på samme kort.

De ovennævnte kort vil vise hvor der er og hvor der ikke er afvandingsinteresser, og dermed vise hvor det vil være muligt at gennemføre miljøtiltag for øge vandløbenes natur- og miljøindhold uden konsekvenser for afvandingsinteresserne.

Der hvor der er afvandingsinteresser, anbefales det i de faglige udredningsprojekter at sikre vandafledningen i regulativet. Dette kan f.eks. gøres ved en ny regulativtype, hvor QH-regulativer udvides med vedligeholdelse efter teoretisk skikkelse.

I tilfælde hvor QH-regulativer ikke er hensigtsmæssige kan regulativtypen fast geometrisk skikkelse eller regulativtypen teoretisk skikkelse anvendes. Anvendes teoretisk skikkelse kan den teoretiske bundkote i den teoretiske skikkelse samtidig fungere som den bundkote, der maksimalt må være, hvis der ligger aflejringer udfor lovligt etablerede dræn. Det vil betyde, at kontrollen af regulativet sker som normalt, men at det er muligt at oprense bunden til den teoretiske bundkote på vandløbsstrækninger hvor der er drænudløb.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler

- At Ringsted Kommune i langt højere grad anvender ekspertudvalgets anbefalinger samt anbefalinger fra de 2 faglige udredningsprojekter i forbindelse med udarbejdelsen af nye vandløbsregulativer. Dette indebærer:
 - udarbejdelsen af afvandingskort, oversvømmelseskort og hyppigheder af oversvømmelse, med eller uden klimafaktor.
 - at hvor der er afvandingsinteresser sikres vandafledningen i regulativet, ved at nye regulativtype evt. strækningsvis langs vandløbet, hvor QH-regulativer udvides med vedligeholdelse efter teoretisk skikkelse.
 - at hvor der er afvandingsinteresser, og hvor der anvendes regulativtypen Teoretisk skikkelse, anvendes drænkoter, som sikrer markdrænenes fortsatte funktion.
 - at regulativtypen fast geometrisk skikkelse anvendes i vandløb uden miljøinteresser

Vi vil også gerne påpege, at regulativtypen fast geometrisk skikkelse også kan finde anvendelse i større vandløb, hvor der er plads til naturlige forhold, men hvor en mindre del af profilet skal sikre en minimumsskikkelse – det kunne f.eks. være i forbindelse med konstruerede miniådale.

Fokus på retssikkerheden i nye vandløbsregulativer.

Forholdet om kontrolopmåling hvert 10 år.

Regulativforslaget ligger op til, at der kun hvert 10 år udføres en samlet kontrol af vandløbets vandføringsevne med henblik på vurdering af behov for eventuelle oprensninger.

De fleste offentlige vedligeholdte vandløb er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Der er en risiko for, at vandløb som gennem længere tid ikke bliver vedligeholdt ændrer deres fysiske tilstand i forhold til den tilstand, der er fastsat i regulativet. Så må de ikke længere renses op ved almindelig vedligeholdelse. Det skyldes, at en genopretning af den tidligere tilstand kan have karakter af en regulering, som kræver både tilladelse efter vandløbsloven og dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3.

Intervaller af 10 år er for lang tid for at undgå tilstandsændringer, som afviger den tilstand der er fastsat i regulativet. Det fremgår af en afgørelse i en sag i Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor klagenævnet fandt, at der havde indfundet sig en ny beskyttet tilstand i et vandløb, hvor vandløbet ikke havde været vedligeholdt i 9-10 år.

Opmålinger af vandløbene er lodsejernes sikkerhed for, at regulativet er overholdt. Derfor ser Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion, at der foretages så hyppige kontrolmålinger af vandløbene, at det forhindrer en tilstandsændring som afviger fra den tilstand, der er fastsat i regulativet.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- at kontrolopmålinger af vandløb foretages minimum hvert 5 år for at forhindre en tilstandsændring, som afviger fra den tilstand, der er fastsat i regulativet.

Kontrolopmålinger med længere interval vil desuden være i strid med Vandløbslovens §27, som anfører, at vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Forholdet om såkaldt "overuddybning" af vandløb og råderum til miljøforbedringer

I den nedsatte arbejdsgruppe har vi haft en længere diskussion om såkaldt "overuddybning" af vandløb. Hvor den faktiske størrelse er større end den regulativ-fastsatte størrelse af vandløb, mener forvaltningen den uden videre f.eks. kan ilægge sten op til den regulativ-fastsatte skikkelse. Denne handling mener Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion ikke er i overensstemmelse med Vandløbslovens bestemmelser om restaurering.

I den forbindelse henvises til notatet "Udarbejdelse af vandløbsregulativer Notat til inspiration for vandløbsmyndigheder Erfaringsopsamling og ny viden 2007" hvoraf det fremgår – citat: "*Hvis vandløbets dimension er større end krævet i regulativet, skal baggrunden herfor nærmere belyses. Den nuværende tilstand kan være forårsaget af en mere eller mindre naturlig udvikling som følge af en gradvis erosion af vandløbet. Der kan imidlertid også være tale om en tilstand, der er opstået som følge af en ulovlig menneskeskabt aktivitet. I begge tilfælde skal der ved regulativudarbejdelsen tages stilling til, om den faktiske tilstand kan "lovliggøres" gennem regulativet. En lovliggørelse skal*

håndteres som en regulering af et vandløb. Naturbeskyttelseslovens § 3 skal også inddrages, hvis vandløbet er udpeget som beskyttet naturtype.”

Jævnfør Vandløbslovens kapitel 8 skal projekter, hvis formål er at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb gennemføres efter vandløbslovens §37 og reguleringsbekendtgørelsens kapitel 7. Det medfører bl.a. at der skal foreligge en redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen. Der skal også foreligge oplysninger om vandløbets nuværende og fremtidige skikkelse eller vandføringsevne og de hertil knyttede vandspejlsforhold. Af andre forhold der skal iværksættes inden projekts udførelse skal fremhæves, at forslag til reguleringsprojektet skal ligge til offentligt gennemsyn i mindst 8 uger, som giver bredejere og berørte parter en høring- og klageadgang.

Tilsyneladende har Ringsted Kommune ikke taget stilling til om den faktiske tilstand kan "lovliggøres" gennem regulativet, hvilket i så fald er en klar mangel i forhold til vejledningen.

Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- at kommunen undersøger og begrunder hvorvidt den faktiske tilstand kan "lovliggøres" gennem regulativet.

Kommunen bør i øvrigt tage i betragtning, at dimensionerne i et vandløb ikke må blive mindre end det, der er fastsat i regulativerne, men skikkelsen i vandløbet må godt være større. Dette er især vigtigt, hvor vandløbet selv har udviklet sig til en anden større og for vandløbet naturlig skikkelse. Det gør sig for eksempel gældende for Høm Lilleå, hvor den større skikkelse skyldes erosion af brinkerne som følge af store udledninger af spildevand fra Ringsted Centralrenseanlæg.

Forholdet om kontrolberegning og oprensningsbehov

I mange regulativer med teoretisk skikkelse er der fastsat en bestemmelse om, at overskridelser af referencevandspejlene skal være på 10 cm eller mere, førend der iværksættes oprensning. Denne margin er begrundet i skikkelsesregulativernes krav om, at aflejringer skal være større end eks. 10 cm, førend det udløser oprensning.

I henhold til Vandløbsloven gælder, at et vandløbs vandføringsevne ikke må ændres. I gamle regulativer udløste bundaflejringer på eksempelvis 10 cm oprensning. Især i små vandløb vil en aflejring på eks. 10 cm forårsage en vandspejlshævning, der er mindre end 10 cm. Omvendt vil en vandspejlshævning på eks. 10 cm dække over en bundhævning, der er større end 10 cm. For at fastholde den vandføringsevne, der er fastsat i de gamle regulativer, skal man derfor benytte bundhævning som kriterium for oprensning frem for vandspejlshævning. Dette er ikke sket i Ringsted Kommune, hvilket er en klar mangel i forhold til Vandløbslovens krav om, at et vandløbs vandføringsevne ikke må ændres.

Før 2007 blev flere vandløb i Ringsted Kommune reguleret efter fast geometrisk skikkelse. Efter vedtagelsen af tillægsregulativet i 2007 blev kravet til oprensning af vandløbene omfattet af fællesregulativet ændret fra bundhævning som kriterium for oprensning til en vandspejlshævning.

Øvre Suså vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- at fejlen fra 2007 ved denne revision bliver rettet, så man fremover benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.
- at ved ændring af regulativtypen fra fast geometrisk skikkelse til teoretisk skikkelse, benytter en specificeret bundhævning som kriterium for, hvornår der skal foretages oprensning i vandløb, frem for, at en sådan foretages på grundlag af en specifik vandspejlshævning.

Vi kan henvise til de nye vandløbsregulativer vedtaget i Slagelse Kommune, hvor man har udarbejdet gode figurer og tekst i regulativet, som beskriver ovenstående kontrolberegning for oprensningsbehov korrekt.

Forholdet omkring kommuneplanens retningslinjer for store regnmængder

Af forslaget til vandløbsregulativet og i redegørelsen fremgår kommuneplanens retningslinjer for håndtering af store regnmængder. Det fremgår således at:

- Ringsted Kommune vil ved etablering eller ændring af lavbundsarealer sikre, at områderne kan rumme vand ved skybrudsregn.
- Ved ekstremregn gøres der fra kommunens side fortsat ingen aktiv indsats for at forhindre, at landbrugsarealer oversvømmes.
- Ved ekstremregn må vand ledes til lavtliggende ubebyggede områder (lavbundsarealer), herunder landbrugsarealer. Disse arealer kan benyttes til opbevaring af vand i perioden efter.

Af ovenstående fremgår, at kommunen må lede vand til lavtliggende landbrugsarealer hvilket er i strid med Vandløbsloven. Ingen må uden tilladelse bortlede vandet fra vandløb, forandre vandstanden i vandløb eller hindre vandets frie løb, at lede vandet vil derfor være ulovligt. Som teksten fremstår i forslaget til regulativ og redegørelse er kommuneplanens retningslinjer i strid med Vandløbsloven. Som minimum burde det fremgå, at kommunen er erstatningspligt overfor skader forårsaget af, at kommunen leder vandet til lavtliggende landbrugsarealer.

Øvre Suså vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- At kommunens retningslinjer rettes, så de er i overensstemmelse med lovgivningen.

Forholdet omkring beplantning på brinker

Øvre Suså vandløbslaug og Gefion støtter brug af skyggegivende beplantning til begrænsning af grødevækst.

Det fremgår af Cirkulære om vandløbsloven, at udgifterne til beplantning og dens vedligeholdelse påhviler vandløbsmyndigheden. Hvis en bredejer påbydes at bevare skyggegivende vegetation eller får afslag til fældning af skyggegivende vegetation vil beplantningen og dens vedligeholdelse fremover påhvile vandløbsmyndigheden.

Skyggegivende vegetation skal holdes ude af selve vandløbsprofilen, hvis beplantningen påvirker vandføringsevnen jævnfør vandløbsloven §27. Vandløbslovens §27 sikrer, at vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Vandløbets skikkelse og vandføringsevne kan blive påvirket af beplantninger på brinkerne, hvorfor der ikke må plantes på brinkerne medmindre det ikke har indflydelse på skikkelse eller vandføringsevnen.

Øvre Suså vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- At det præciseres i regulativ og redegørelse, at der ikke må plantes på brinkerne medmindre det ikke har indflydelse på skikkelse eller vandføringsevnen.

Forhold omkring upræcise formuleringer

Det anføres i forslaget til regulativet, at på strækninger med godt fald efterlades blød vegetation i grødeøer.

Sådanne bestemmelser har en for upræcis formulering: hvad er godt fald og hvad er en grødeø, hvor stor må den være, hvor mange må der være på en given strækning, skal der så ikke være en strømrønde som angivet i regulativet – det er tolkninger der ikke fremgår af regulativet eller redegørelsen, det kan ikke kontrolleres og giver anledning til endeløse diskussioner ved konflikter. Derudover kan upræcise formuleringer besværliggøre en evt. erstatningssag i Taksationskommissionen, da det jo så er tilladt at efterlade uskåret grøde.

Lignende formuleringer går igen i afsnit om selektiv skæring af brink, afvigelse ved meget grøde og/eller stor vandføring samt afvigelse ved ringe vandføring.

På strækninger med afvandingsinteresser er ovenstående upræcise og generelle formuleringer uhensigtsmæssige og uønskede.

Øvre Suså vandløbslaug og Gefion anbefaler:

- At Ringsted Kommune strækningsvis får kortlagt afvandingsinteresserne og natur/miljøinteresserne langs vandløbene (jævnfør anbefalingerne fra Ekspertudvalg og faglige udredningsrapporter), for derved at målrette vedligeholdelsen efter interessebehovet.

Med venlig hilsen

Knud Erich Thonke
Formand for Øvre Suså Vandløbslaug
2084 0935
knud@thonke.com

Kaj Rasmussen
Bestyrelsesmedlem i Landboforeningen Gefion
4020 1709
kaj@oerslevgaard.dk